

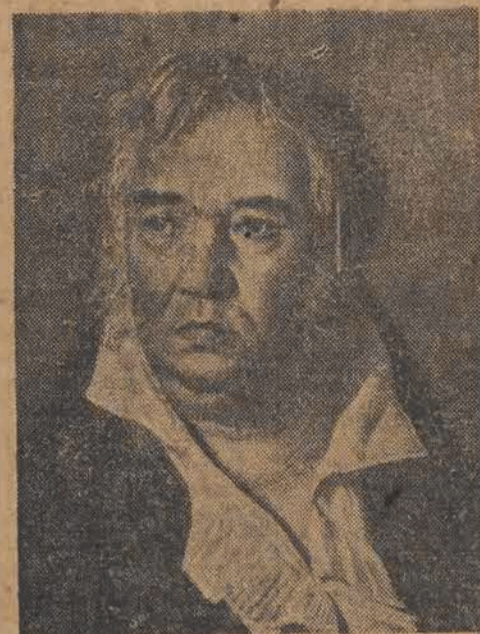

BAJKOPISARZ KRYŁOW (1769-1949)

W lutym bieżącego roku mi-
ja stoosiemdziesiąta rocznica
urodzin wielkiego bajkopisarza
rosyjskiego Iwana Kryłowa.
Kto z nas nie zna bajek Kry-
łowa? Kto z lat dziecińczych
nie przypomina sobie w orygi-
nale czy w przekładzie o ma-
pie i okularach, o łabędziu,
o szczupaku i raku, o Igarzu?
Utwory te weszły do literatury

powszecznej, tak jak bajki E-
zopa czy Lafontaine.
Kryłow pierwszy spośród pi-
sarzy rosyjskich osiągnął świa-
tową sławę, bajki jego były
tłumaczone na pięćdziesiąt trzy
języki i znane są i czytane na
wszystkich kontynentach. W Ro-
sji bajki Kryłowa stały się od-
dawną własnością całego ludu
— wiele powiedzeń z tych ba-

jęk weszło w przysłowia. Zda-
nia i sentencje moralne Kryłowa,
obróciwszy się w mowę
potoczną, wyrażają dorobek mo-
ralny ludu rosyjskiego.
Kryłow urodził się 13 lutego
1769 roku w Moskwie. Ojciec
jego umarł w młodości, tak że
dziesięcioletni Kryłow musiał
być do zarabiania jako pi-
sarzyk w sądzie. Literaturę za-
czął się Kryłow zajmować bar-
dzo wcześnie. W 1789 roku sta-
nął na czele pisma „Początek
duchów”, gdzie w satyrycznych
listach wysmiewał pasyżystyczną
na pańszczyźnianych masach
szlachtę, a w trzy lata później
w redagowanym również przez
Kryłowa piśmie „Widz” druko-
wane są jego pierwsze utwory
satyryczne skierowane przeciw
monarchii i policyjnej biuro-
kracji rządów carskich.
W pierwszym okresie swej
twórczości Kryłow entuzjastmu-
je się teatrem, pisze kilka ko-
medii z których jednak żadna
nie doczekała się wystawienia.
Dopiero bajki przyniosły Kry-
łowowi zasłużoną sławę. Twór-
czość swoją w zakresie bajko-
pisarstwa rozpoczął Kryłow w
1805 roku. Demokracizm Kryłowa
ujawnia się zarówno w te-
matyce jego bajek, jak i w je-
zyku. Kryłow sięgnął do źró-
deł ludowych, bajki swoje pisał
językiem potocznym, najpro-
stszym, dla każdego zrozumia-
łym. W bajkach Kryłowa poru-
sza wszystkie najważniejsze za-
gadnienia nurtujące ówczesne
społeczeństwo. Jego niedźwie-
dzie, wilki, lwy i lisy, zachowu-
jąc charakterystyczne cechy
zwierzęce, wywodzą się bezpo-

średnio z rosyjskiej ludowej
bajki zwierzęcej, przedstawiają
jednocześnie cały układ stosun-
ków w carskiej pańszczyźnia-
nej Rosji, stanowią ostrą na te
stosunki satyrę. Ucisł mas
chłopskich wyzykiwanych przez
szlachtę przedstawił Kryłow w
licznych bajkach — liście, któ-
re szmerzą na żywiące je korze-
nie, orzeł, który nie zważa na
rady kreta i dlatego ginie —
to pasyżystyca na ludzie szlach-
ty. Nie było bodaj znacznie-
szego wydarzenia, na które
Kryłow nie zareagował bajką.
Współcześni w „wilku w psiar-
ni” wyraźnie widzieli Napoleo-
na, który napadł na Rosję, a
w „starym łowczym” — Kutu
zowa. Nie brak w bajkach Kry-
łowa satyr na cara Aleksandra
i na carskich ministrów, na dy-
gnitarzy, na carską cenzurę.
Dzisiaj te bajki-satiry zatrafiły
swoją aktualny sens polityczny,
nie zatrafiły jednak swego ol-
brzymiego znaczenia ogólnego
— ludzkiego i artystycznego.

Kryłow umarł w 1844 roku.
Do tego czasu napisał on bli-
sko dwieście bajek. Wyjątkowe
znaczenie tych bajek w litera-
turze rosyjskiej i światowej
całkowicie potwierdza słowa li-
terackiego wodza demokracji ro-
syjskiej, W. Bielńskiego wypo-
wiedź o Kryłowie:

„Cześć, dumą i chwałą na-
szej literatury, ma on prawo
powiedzieć: „znam Rosję i Ro-
sja mnie zna”.

W jego natchnieniu wyraziło
się natchnienie całego narodu,
w jego życiu wyraziło się ży-
cie milionów.

S. P.

Liście i korzenie

W przeszły letni dzień,
Rzucając po dolinie cień,
Na drzewie liście się z zefirem rozigrały,
A pyszniąc się zielenią swej gestwiny,
Zefirom tak o sobie powiadały:
„Nie myż jesteśmy dziś ozdobą tej doliny?
„Nie przez nas drzewo-ii w kędziarach stoi całe,
„Tak rozłożyście i wspaniale?
„Czym bez nas byłoby? prawdziwie mamy prawo
„Tym pysznić się, jak własną naszą sprawą. —
„Nie myż dajemy dla pasterzy
„I dla podróżnych tu przytułek i cień świeży?
„Nie myż zielenią swoich wianków
„Wabimy tańczyć tu pasterki i kochanków?
„Nie u nas że od nocy do zarania
„Słowicze śpiewy, szczebiotania?
„A wy zefiry sami przecie
„Opuszczać nigdy nie zechcecie!”
„Bóg zapłać złożyć nam wypadła za wasz las!”
Spod ziemi głuchy wiem do liści woła głos
„Kto śmie tak dumnie mówić z nami,
„Wy kim jesteście sami?
„By pycha wznosić się i z nami mierzyć chciały?
Na drzewie liście zaszumiały.
„Jesteśmy temi
„Co tu ukrył w głębi ziemi,
„Karmimy was, czy nas nie znacie?
„Korzenie drzewa my, na którym rozkwitacie.
„Wzrastajcież w boży czas!
„Lecz pamiętajcie, że to od was różni nas,
„Iż z wiosną świeży liść na nowo się rozwinie,
„A gdy w korzeniach życie zginie,
„Nie będzie drzewa, ani was!”

Przełożył STEFAN BARYCZKA

Małpa i okulary

Gdy pewną małpę wiek podeszły tłoczy,
Bardzo zapadła na oczy.
Wtem ktoś jej powiedział z boku,
Ze człowiek słabego wzroku
Okulary w pomoc bierze.
— Co okulary? — odpowie.
— Nie słyszałam o tym słowie.
Ale wkrótce nasze zwierzę
Dostało ich z pół tuzina.
Tu się nowa trudność wszczyną,
Jak ich użyć — próżna praca!
Tęgo małpy nie odgadną!
Wącha je, liże, przewraca,
Wreszcie kładzie przed oczyma:
Płaski nos ich nie utrzyma,
Co je włoży, zaraz spadną.
Na takowe przeszkody małpa niecierpliwa,
Innych sposobów używa,
Zawlesza je na szyi, na palcach, na głowie,
Nawet i na ognie: lecz cóż? nadaremnie.
— Chciano zażartować ze mnie,
Rzeczce, zgrzytając zębami:
— Moi szanowni przodkowie,
Najpierwsi między małpami
O tych wymysłach nie słyszeli wcale.
To rzekłszy w gniewie zapale,
Szklą na kawałki rozbija
I na swych oczach w pół ślepych przestaje.
Również i przesąd oświadcze nie sprzyja
Zaciętej w niebaczonej dumie,
Wszelkim nowościom i postępom laje,
Bo ich ocenić i użyć nie umie.

Przełożył F. S. DMOCHOWSKI

Chłopi i rzeka

Chłopi nie mogą ścierpieć dłuższych szkód,
Które im rzeczki, strugi i strumienie,
Wciąż wyrządzały nadmiarem swych wód —
Poszli do Rzeki prosić najuniżeniej,
Do której te ruczaje i strugi wpadały.
A był to skarg tych rząd niemały:
Gdzie oziminy zryte,
Gdzie młyny zburzone i zmyte;
Bydła się potopiło, że nie zliczyć wcale!
A rzeka płynie cicho, chociaż i wspaniale;
Stoją nad nią wielkie grody,
A nie słysząc, by jakie czyniła im szkody;
Więc pewnikiem ich ona za to nie pochwali.
Tak chłopi między sobą rozmawiali.
Lecz cóż? gdy bliżej jeli podchodzić do rzeki
I spojrzeli, to poznali:
Ze ona na swej fall
Połowę ich dobytku w świat niesie daleki.
Więc po próżnicy nie rozwodząc żali,
Chłopi za nią, spojrzeli jeno w owej chwili,
Po czym spojrzenia zamieniwszy z sobą
I głową pokiwawszy, odeszli z żalobą;
A odchodząc tak mówili:
Szkoda czasu
I atlasu,
O prawie tam na młodszych nie będzie i mowy
Gdzie się oni ze starszymi dzielą do połowy.

Przełożył KACZKOWSKI

Ilustrował: Karol Baraniecki.

Pocztą w poważnej mierze przyczynić się może do uporo-
sacowania książki i gazety. W Warszawie w związku
z tym odbył się specjalny zjazd dyrektorów Oddziałów
Ministerstwa Poczt i Telegrafów.
Na zdjęciu od lewej: tow. Herbst, przedstawiciel R. S. W.
„Prasa”, min. Szymanowski, tow. Staszewski członek
K. O. P. Z. P. R. i wice-min. Lipiński.

Zarząd Główny Pracowni Drogowych przekazał swym
oddziałom wojewódzkim 101 bibliotek — 200 tomowych.

W Łodzi otwarty został Klub Międzynarodowej Prasy
i Książki. W Klubie można czytać i prenumerować pisma
i książki z całego świata.

W tym domu, położonym w Żelazowej Woli koło War-
szawy, 22 lutego 1810 roku urodził się Fryderyk Chopin.

W największym ośrodku przemysłowym Węgier w Csepel
zdolniejsi robotnicy i urzędnicy uczęszczają do specjalnie
organizowanej Wszechnicy Szkoły Sztuk Pięknych.

Głos Kobiet

Kobiety polskie tegoroczne swe święto, dzień 8 marca, obchodzą będą pod hasłem zdecydowanej i nieugiętej walki o utrwalenie pokoju na świecie

8 marca - Międzynarodowy Dzień Kobiet

Jak organizacje kobiece nocy swe Święto w Łodzi i na terenie województwa

W związku ze zbliżającym się dniem 8 marca - Międzynarodowym Dniem Kobiet, organizacje kobiece Łodzi i województwa łódzkiego postanowiły uczcić to święto wzmocnioną pracą organizacyjną we wszystkich działach swej aktywności. Zarząd wojewódzki Ligi Kobiet podjął uchwałę przystąpienia do współzawodnictwa w pracy, zainicjowanego przez Katowicką Ligę Kobiet.

Współzawodnictwo to obejmie wszystkie powiaty województwa łódzkiego oraz 4 miasta wydzielone i rozwijać się będzie w trzech etapach. Pierwszy etap zakończy się w dniu 8 marca, drugi w dniu 1 maja, wreszcie trzeci w dniu otwarcia Kongresu Ligi Kobiet w Warszawie. Zwycięskie zespoły nagradzane będą kompletami książek. Ponadto ustanowiono nagrodę przechodnią - symboliczny proporzeczek.

W pierwszym etapie współzawodnictwa postanowiono zwerbować 8 tysięcy nowych członkiń oraz zorganizować 100 kół ligowych miejskich i wiejskich. Zebrać 80 tysięcy podpisów na rezolucjach skierowanych do ONZ, w których polskie kobiety wyrażają swą wolę utrwalenia światowego pokoju.

W tym czasie zorganizowanych zostanie 140 kobiecych rad gminnych przy Związku Somopomocy Chłopskiej. W dniu Święta Kobiet odbywać się będą uroczyste akademie w ośrodkach miejskich, gminach i gromadach. W tymże terminie przeprowadzona będzie akcja zbiórki na pomoc dla dzieci greckich. Poza tym zostaną zorganizowane na wsi i w mieście pokazy z zakresu gospodarstwa domowego. Liga Kobiet przystąpi również do organizowania Rad Spółdzielczych i Komitetów Członkowskich. Akcja ta głównie prowadzona będzie w środowisku wiejskim.

Machinacje imperialistów pod pręgierzem

Amerykanki walczą o pokój

Imperialiści amerykańscy, stojący u steru rządu USA, robią wszystko, ażeby zmazać stosunki pokojowej współpracy między narodami. Te ich machinacje spotykają się jednak ze zdecydowanym odporem najszerzych mas ludności.

Poważną rolę w szeregach armii walczących o pokój na świecie odgrywają kobiety amerykańskie. Ostatnio w Ameryce toczyła swe obrady zwołana z inicjatywy komitetu kobiet przy Towarzystwie Przyjaźni Amerykańsko - Radzieckiej konferencja w obronie pokoju. Przemówienia na niej wygłosiły przewodnicząca komitetu - Bell oraz uczestniczka drugiego międzynarodowego kongresu kobiet w Budapeszcie - Lows.

W uchwalonej rezolucji, przesłanej na ręce prezydenta Trumana, uczestniczki konferencji wyraziły protest przeciwko odrzuceniu przez Stany Zjednoczone licznych pokojowych propozycji Związku Radzieckiego. Stanowisko zajęte przez kobiety amerykańskie w sprawie pokoju, jest wyrazem postawy milionów obywateli USA w stosunku do polityki swego kraju.

Na specjalną uwagę zasługuje podjęta w ośrodkach miejskich przemysłowych akcja tworzenia nowych zespołów współzawodnictwa pracy. W Łodzi uzyskano już w realizowaniu tego zadania wyniki budujące. Zakreślone plany już dziś zostały przekroczone o kilkaset procent.

Dla spopularyzowania Dnia Kobiet wśród najszerzych mas, organizacje kobiece przeprowadzą szereg pogadanek dla młodzieży szkolnej. Wierzyć należy, że wszystkie za dania, jakie na dzień 8 marca zakreśliła sobie Liga Kobiet w Łodzi zostaną wykonane i przyczynią się do zasilenia jej szeregów i popularyzacji, jej hasła.

„Szukamy talentów i rządymy się sami“

Nowa świetlica dla dzieci włóknarzy

Świetlica dla dzieci włóknarzy w Łodzi została otwarta przez Centralny Zarząd Włóknarzy 15 grudnia ub. r. w dniu Zjednoczenia Partii Robotniczych. Świetlica mieści się we wspaniałych apartamentach dawnego fabrykanta Kinclera i stanowi wstęp do projektowanego Domu Kultury Dziecka. Obecnie w świetlicy jest zapisanych 48 dzieci, a można ich pomieścić tu znacznie więcej.

W programie swych prac świetlica przewiduje, że każdy miesiąc będzie poświęcony jakiemuś specjalnemu zagadnieniu. Styczeń był miesiącem poznania wielkiego przyjaciele Polski - Lenina - luty, jest miesiącem wprowadzenia regulaminu świetlicy.

I właśnie ten regulamin stanowi m. in. przedmiot obrad samorządu świetlicy. Pozornie zaczyna się wszystko bardzo zwyczajnie. Odczytanie porządku dziennego, protokołu z poprzedniego posiedzenia itp. a właściwie jakże wszystko odbywa się inaczej niż zazwyczaj.

Przy długim stole siedzi 24 dzieci, przewodniczącą samorządu Danusia, najstarsza w tym gronie, ma lat 14. Najmłodsza Kryśka - lat 7. Jedyną dorosłą osobą biorącą udział w posiedzeniu, jest organizatorka świetlicy tow. Stawińska, kierowniczka Działu Opieki nad Matką i Dzieckiem w Centralnym Zarządzie Przemysłu Włókienniczego.

Z początku dzieci są trochę onieśmielone i ma się wrażenie, że posiedzenie odbędzie się, jak często u dorosłych, w nastroju dość sennym. Ale już po chwili onieśmielenie znika.

Dzieci żywo reagują na każde zagadnienie. Gdy pada projekt zorganizowania kółka przyrodniczego - entuzjazm wybuchł żywiołowo. Co za oklaski! Dzieci przy głosowaniu dla pewności podnoszą po dwie ręce. Czy bliżej, bądź śmieją się z uciechy, do kółka zapisują się wszystkie - i wszystkie tworzą program zajęć: „żeby chować rybki“, „opiekować się roślinami“, „chodź na wycieczki do ZOZ“ itp. Najmłodsza Kryśka bierze na siebie obowiązek podlewania kwiatów.

Tegoroczne „Święto Kobiet“ obchodzimy pod hasłem WALKI O POKÓJ. Dlatego też rozwinięta została przez organizacje kobiece wielka akcja zbierania podpisów pod rezolucją, która zostanie skierowana do ONZ, a której treść jest następująca: „Rozumiejąc doniosłe znaczenie światowego pokoju, od którego zależy szczęście naszych dzieci i dobrobyt wszystkich narodów świata, żądamy od ONZ, która wzięła na siebie odpowiedzialność i obowiązek pokojowego rozwiązania wszelkich sporów między narodami, ograniczenia zbrojeń, zakazu produkowania bomby atomowej, zakazu szerzenia propagandy wojennej oraz zaprzestania zbrojnej pomocy wojskom faszystowskim, walczącym przeciwko armiom ludowym w Grecji, Chinach i Indonezji. My, kobiety polskie, któreśmy najwięcej ucierpiały w czasie ostatnich działań wojennych i straciłyśmy w krwawej zawierusze swoich synów i mężów oraz dobytek całego życia i ciężkiej, znożonej pracy rąk naszych, nie chcemy wojny, nie chcemy wychowywać naszych synów na nową rzeź.“

Proste i mocne słowa rezolucji winny trafić do świadomości każdej kobiety: i tej, co stoi przy warsztacie fabrycznym, i tej, co pracuje na roli, w biurze lub w szkole.

Każda z nich przecież tak samo pragnie zapewnić spokojną przyszłość swym dzieciom, każda z nich pragnie trwałego, niezłamnego wychnienia i odpoczynku po krwawych dniach wojny, każda ze zgrozą myśli o zamysłach nowych podżegaczy.

Alé jeśli chcemy utrwalenia pokoju, musimy walczyć o pokój wszędzie, na każdym kroku. Musimy wpajać ludziom to przekonanie, że wojna jest narzędziem zdobywania władzy i potęgi finansowej warstw burżuazyjnych, kapitalistycznych, że wojna to nędza, wyzysk i śmierć dla milionów szarych ludzi pracy, musimy wypowiedzieć walkę tym, którzy do tej wojny podżegają, byle jak najdłużej utrzymać w swych rękach panowanie nad światem.

Kobiety, nie pozwólmy się obalać fałszywym podszeptom tych, którzy interes swój mając na względzie, wykorzystują naszą nieświadomość i sieją zgubną, reakcyjną propagandę.

Socjalizm zakreśla wspaniałe drogi rozwojowe dla człowieka pracy, socjalizm stawia kobietę w pierwszym rzędzie budowniczym nowego ustroju, socjalizm i demokracja dają kobiecie równe szanse w każdej dziedzinie życia państwowego i społecznego.

Walka o pokój i demokrację - oto hasło przewodnie naszej codziennej pracy.

Niech nie będzie ani jednej kobiety w naszym województwie, która nie złoży swego podpisu pod rezolucją. Pamiętajmy o tym, że podpisy te znajdują się wkrótce w kancelarii generalnego sekretarza ONZ i muszą wstrząsnąć sumieniami tych, którzy w organizacji tej zasiadają, obradując nad pokojem światowym.

S. Baderowa.

L. Królikowska

Te obrady dziecięce stały się zjawiskiem bardzo ciekawym. Widać, że organizatorka świetlicy, tow. Stawińska wprowadza tu bardzo ciekawe metody wychowawcze. Dzieci nie mają narzuconego sobie z góry regułami, a tworzą go same. 13-letni gospodarz lokalu Tadek Retecki ugina się pod ciężarem odpowiedzialności za całość zabawek i gier - przy tym sam też chciałby się bawić. Więc cóż, trzeba by mu dać zastępstwo - decydują dzieci - i wprowadzić pewne obowiązki przy korzystaniu z zabawek i gier.

Są trudności w bibliotece. A więc bibliotekarka - 12-letnia Henia - musi również mieć zastępstwo. I tak nie spostrzeżenie stwarza się regulamin czytelników, sali gier, i zabaw.

Przy wszystkich pracach i zabawie kierownictwo dorosłych stara się być najbardziej dyskretna, a wyzwalać z dzieci ich własne pomysły i energię. Od razu widać te, które w przyszłości będą „aktywem“ wszelkich prac. Taki Żakowicki Tadek lat 11 ma w każdej sprawie coś słusznego do powiedzenia.

W toku zajęć i zabaw okazuje się, że dzieci mają głębokie, nieskażone żadnym kompromisem, poczucie odpowiedzialności. Wszystkie swe obowiązki w świetlicy traktują bardzo poważnie. Naozysia gospodarskie, zabawki, wszystko znajduje się we wzorowym porządku i jest cokolwiek spisane. W dziale papieroplastyki, chociaż świetlica jest czynna od niedawna, to już może się poszczycić pięknymi pracami dzieci.

W takiej to świetlicy wychowuje się dzieci łódzkich włóknarzy.

Jak się UBRAĆ

Dzisiaj przedstawiamy naszym Czytelniczkom na zdjęciach modelkach suknie, płaszcz, ubiorów dziecięcych i sweterka. Sukienka

przybrudzenia będą prane i zmieniane.

Dla kobiet ciężarnych najodpowiedniejszy ubiór na ulicę stanowi płaszcz luźny o kroju reglanowym. Płaszcz taki wyposażony w duży sportowy kołnier z zapinanym z przodu na parę guzików stanowi doskonały ubiór nie tylko w okresie ciąży ale nie traci także swej wartości użytkowej i po urodzeniu dziecka.

Praktycznym ubiorem zimowym dla małych chłopców i dziewczynek są wełniane sweterki. Sweterki takie mogą zostać wykonane w domu z wełny pochodzącej ze starego sprutego swetra. Na ich sporządzenie użytkować można także posiadane resztki różnobarwnych wełien.

sporządzona jest z tkaniny wełnianej. Składa się z kłoskowej spódniczki i bluzki wykończonej białą kamizelką i takimiż mankietami. Ten typ sukni jest odpowiednim ubiorem dla kobiet zatrudnionych w biurach. Jest skromny i praktyczny w noszeniu, taka sukienka wygląda świeżo jeśli ją wyposażymy w dwa garnitury przwbrań, która w miarę

